

Roll No.....

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 7

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 830

पूर्वमध्यमासारः

सप्तम अतिरिक्त प्रश्नपत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

निर्देश : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

5×2=10

1. उचितं विकल्पं चिनुत -

(क) 'पेटिकायाम्' अत्र का विभक्तिः ?

(i) प्रथमा

(ii) सप्तमी

(iii) द्वितीया

(iv) चतुर्थी

(ख) रघुवंशस्य लेखकः कः वर्तते ?

(i) कालिदासः

(ii) भासः

(iii) बाणः

(iv) माघः

(ग) दिलीपस्य पत्न्याः नाम किम् ?

(i) सुदक्षिणा

(ii) सुलक्षणा

(iii) सुशीला

(iv) सुमित्रा

‘पितुः’ अत्र का विभक्तिः ?

(i) प्रथमा

(ii) द्वितीया

(iii) चतुर्थी

(iv) षष्ठी

(ड) ‘कस्मै’ अत्र का विभक्तिः ?

(i) प्रथमा

(ii) द्वितीया

(iii) चतुर्थी

(iv) तृतीया

2. कोष्ठकस्थैः उचितपदैः रिक्तस्थानानि पूरयन्तु -

5×2=10

(क) बालकाः	(पठति/पठन्ति)
(ख) अहं	(गच्छति/गच्छामि)
(ग) महिलाः	(कुर्वन्ति/करोति)
(घ) वयं	(पश्यामि/पश्यामः)
(ड) सः पुरुषः	(हसति/हसन्ति)

3. उचितं मेलनं कुरुत -

5×2=10

(क) आदिरन्त्येन	(क) धातवः
(ख) उच्चैः	(ख) उदात्तः
(ग) आद्	(ग) स्वरितः
(घ) भूवादयो	(घ) गुणः
(ड) समाहारः	(ड) सहेता

4. उचितं मेलनं कुरुत -

5×2=10

(क) इग्यणः	(1) वरदराजाचार्यः
(ख) अष्टाध्यायी	(2) दीर्घः
(ग) अकः सवर्णे	(3) सम्प्रसारणम्
(घ) सुप्तिङन्तं	(4) पदम्
(ङ) लघुसिद्धान्तकौमुदीकारः	(5) पाणिनिः

5. एकेन पदेन उत्तरत -

5×2=10

- (क) 'सीतायाम्' एतस्मिन् पदे का विभक्तिः ?
- (ख) 'विवेकानन्दस्य' एतस्मिन् पदे का विभक्तिः ?
- (ग) दिलीपस्य गुरोः नाम किम् ?
- (घ) नन्दिन्याः मातुः नाम किम् ?
- (ङ) 'रघुवंशम्' इति नाटकम् अस्ति महाकाव्यं वा ?

6. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् अधिकाधिकं पञ्चवाक्येषु उत्तराणि लिखत :-

4×5=20

(क) व्याख्या कार्या -

हस्तस्य भूषणं दानं सत्यं कण्ठस्य भूषणम् ।

श्रोत्रस्य भूषणं शास्त्रं भूषणैः किं प्रयोजनम् ॥

अथवा

पापानां शोधकं नित्यं परानन्दस्य बोधकम् ।

रोचकं चित्तवृत्तीनां भजध्वं नाम मङ्गलम् ॥

(ख) व्याख्या कार्या -

मुखनासिका वचनो ऽनुनासिकः ।

अथवा

परः सन्निकर्षः संहिता ।

(ग) व्याख्या कार्या -

इको यणचि ।

अथवा

उपदेशे ऽजनुनासिक इत् ।

(घ) व्याख्या कार्या -

वृद्धिरादैच् ।

अथवा

उपसर्गाः क्रियायोगे ।

7. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् अधिकाधिकं पञ्चदश वाक्येषु उत्तरं लिखत :

2×15=30

(क) रघुवंशस्य प्रथमसर्गस्य सारः लेख्यः ।

अथवा

दिलीपस्य चरित्रचित्रणं कुरुत ।

(ख) माहेश्वर सूत्राणि विलिख्य 'हलन्त्यम्' इत्यस्य सूत्रस्य व्याख्या कार्या ।

अथवा

लघुसिद्धान्तकौमुद्याः महत्त्वं प्रतिपादयत ।